

استاد محمدباقر خلخالی (خوشنویس)

یکی از پایه گذاران خط نسخ قرآنی در تاریخ ۱۲۵۸ ه.ق.

به اهتمام

حشمت خوشنویس

سرشناسه	: خوشنویس، حشمت، ۱۳۱۶-
عنوان و نام پدیدآور	: استاد محمدباقر خلیخالی (خوشنویس) یکی از پایه گذاران خط نسخ قرآنی در تاریخ ۱۲۵۸ ه.ق/
مشخصات نشر	: به اهتمام حشمت خوشنویس.
مشخصات ظاهری	: خلیخال: بلاغ خلیخال، ۱۳۹۸.
شابک	: ۸۸ ص.
وضعیت فهرست نویسی	: ۲۵۰۰۰۰ ریال 978-622-95191-2-7
موضوع	: فیبا
موضوع	: خلیخال، محمدباقر
موضوع	: قرآن -- خوشنویسی
موضوع	: Qur'an -- Calligraphy
موضوع	: خوشنویسان ایرانی -- خلیخال
موضوع	: Calligraphers, Iranian -- Khalkhal
موضوع	: خط نسخ
موضوع	: Writing naskh
موضوع	: خوشنویسی اسلامی -- ایران -- نسخه های خطی
موضوع	: Islamic calligraphy -- Iran -- Manuscripts
رده بندی کنگره	: ۳۶۳۰ NK
رده بندی دیویی	: ۷۴۵/۶۱۹۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۳۸۳۲۲

نام کتاب	: استاد محمدباقر خلیخالی (خوشنویس)، یکی از پایه گذاران خط نسخ قرآنی در تاریخ ۱۲۵۸ ه.ق.
گردآوری	: حشمت خوشنویس
ناشر	: انتشارات بلاغ خلیخال
صحافی	: بهرامی، خلیخال
طراحی جلد	: مهدی محمودپور
حروف چینی	: مهدی محمودپور
شمارگان	: ۱۰۰۰ جلد در قطع وزیری
نوبت چاپ	: ۱۳۹۸
قیمت	: ۲۵۰/۰۰۰ ریال
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۱۹۱-۲-۷
تلفن مرکز پخش:	۰۹۱۴۳۵۲۶۲۷۰
حق چاپ محفوظ است.	

مقدمه

هنر زائیده احساسات، عواطف و تخیلات انسانی است به عبارت دیگر هنر مجموعه ای از آثار و یا فرایندهایی است که ساخته و پرداخته‌ی انسانی است و در آفرینش و خلق آن از ذوق و احساسات بهره گرفته شده. به همین دلیل با اثرگذاری بر احساسات و عواطف مخاطبین، معانی و مفاهیم خاصی را دنبال می‌کند. گندهای مختلف هنر، توان و مهارت خلق زیبایی است و زیبایی آن چیزی است که آدمی را به خود جلب کرده، با دیدن و شنیدن آن لذت می‌برد. با توجه به اینکه هر پدیده‌ای که عنصر اصلی سازنده‌ی آن تخیل و عاطفه باشد بی‌شک نمی‌تواند معنایی منجمد و تک بعدی داشته باشد. اثری که آثار هنری بر روح و روان انسان می‌گذراند تفسیری عمیق، ماندگار و طولانی است؛ بنابراین هرگاه بخواهیم تفسیری عمیق، ماندگار و طولانی در وجودمان داشته باشیم، می‌توانیم از حرکتی از رشته‌های هنری به فراخور نیازمان بهره ببریم.

یکی از شناخته‌ترین هنرهای راجع، هنر خوشنویسی است و چون این هنر از طریق مینایی درک می‌شود، می‌تواند حس زیبایی‌شناختی را در افراد تقویت کند. البته این امر زمانی ممکن خواهد بود که فرد مورد نظر شناخت لازم از هنر خوشنویسی داشته باشد. این هنر در طول تاریخ کتابت به ویژه در حوزه‌ی جهان اسلام مورد توجه و حائز اهمیت بوده است به همین دلیل خوشنویسان جهان اسلام با ابداع انواع خط، آثار بی‌پای را خلق کرده‌اند که زینت بخش بسیاری از اماکن مذهبی و کتب‌های خطی می‌باشند. بخش عمده‌ای از خوشنویسی در جهان اسلام، در خدمت کتابت کلام اله مجید، ادعیه‌ها، احادیث و روایات ائمه اطهار علیهم السلام است. خوشنویسان این عرصه، هنر خود را در خدمت نشر و اشاعه‌ی دین مبین اسلام قرار داده‌اند تا به زیباترین شکل ممکن مجموعه متون مذهبی را اشاعه و تسمه‌ی دینی خود را به‌علی آورند. یکی از برجسته‌ترین خوشنویسان خلفاء که عمر خود را صرف این هنر کرده، ذوق و قابلیت‌های خویش را در راستای باورهای دینی قرار داده است، محمد باقر خلخالی خوشنویس از ساگردان برجسته‌ی میرزا محمد شفیع تبریزی از خوشنویسان برجسته‌ی کشور در زمینه‌ی خط نسخ می‌باشد که آثار ارزشمندی را از خود به

یادگار گذاشته است. تا مدتی قبل، شناختی از این هنرمند خوش ذوق وجود داشت و باور چنین بود که مجموعه آثار خطی را که در ذیل آن نام محمدباقر خفائی قرار دارد متعلق به علامه باقر خفائی شاعر معروف قاجاریه و صاحب اثر ارزشمند تعلیه می دانستند اما با تلاش های حجتی نپذیر مکارنده باعث گردید که ایشان از گمانی به درآید و صاحبان فرهنگ و هنر، این خوشنویس خوش ذوق را بشناسند.

بند و حقیر علاوه بر مجموعه ی آثاری که از ایشان به جای مانده و در کتابخانه شخصی نگهداری می کنم با مراجعه به مراکز مختلف اسناد کشور و از جمله یافتن اسنادنامه ی ارزشمندی که مزین به مهر تعدادی از مطلعین و خوشنویسان تبریزی بوده و تاریخ آن به سال ۱۲۵۸ ه. ق می باشد به دست آوردم و بر اساس آن سند ثابت کردم که آثار خطی به جای مانده با نام محمدباقر خفائی به پدر بزرگ مرحوم تعلق داشته است. بنده به منظور شناساندن این خطاط برجسته به اصحاب فرهنگ و هنر، نایگاهی از آثار خوشنویسی ایشان را به هزینه ی شخصی در محل کارم تشکیل داده و با ذوق و شوق فراوان در صدد جمع آوری دیگر آثار ایشان می باشم. حاصل تحقیقات در این زمینه را در قالب کتابی به رشته ی تحریر

در آورده ام. این کتاب در واقع نگاه اجمالی و گوشه ای از آثار محمد باقر خوشنویس است که به علاقه مندان تقدیم می کنم هر چند که به تقایص کار اذعان دارم و امیدوارم که این اثر مورد پسند واقع شود.

هر گونه نظر و پیشنهادی در این خصوص را به دیده منت می پذیرم و خود را نیازمند راهنمایی های دوستان فریخته می دانم. در پایان بر خود لازم می دانم از همه ی کسانی که به انجای مختلف محارنزه را مورد لطف قرار داده اند به ویژه جناب آقای یداله حبیبی ساکن زاری بنامیم.

حشمت خوشنویس

www.ketab.ir